

Poklicanost redovnic in redovnikov: »Prebudite svet!« »Prebudite se!«

Kje smo in k čemu smo poklicani?

Milanski nadškof Delpini je dan posvečenega življenja, 2. februarja 2018, v milanski stolnici nagovoril številne redovnice in redovnike – »publika« je bila pestra, mednarodna, tudi slovenski zastopniki so bili med njimi.

Spregovoril je o deželi *nostalgije in frenetičnosti*.

V *deželi nostalgije* ni jutranje zarje, pač pa le sončni zahodi; ni dogodkov, ampak le komemoracije; ni sanj, ampak le spomini; ni svetnikov, s katerimi bi živeli globoko občestvo, ampak le pokojni, ki jih objokujemo, ker so za vedno odšli. V deželi nostalgije domuje objokovanje; objokovanje tistega, kar je izgubljeno. Ljudje, ki živijo v tej deželi, v deželi nostalgije, so vajena govoriti: »Veste, nekoč nas je bilo veliko. V tistih časih je bilo zares lepo: vsi so bili pobožni, pošteni, velikodušni. V mojih časih smo svoje zadolžitve opravljali vestno. In prazniki so bili zares prazniki. Družine so bile nekoč složne. Moški so bili moški in ženske so bile ženske. Ko sem bil/bila otrok, nas je bilo veliko, zato jih je bilo dovolj za vse: za Cerkev in za državo, za družino in za samostan. O, kakšni časi ... moji časi! Tako govorijo ljudje v deželi nostalgije.

V deželi nostalgije domuje tudi ponos. Ponos zaradi tistega, kar smo ustvarili: uresničene pobude, strukture, ki smo jih vodili ... Koliko stvari smo naredili v tej deželi, pravijo prebivalci dežele nostalgije. In če ne bi bilo naših šol, našega služenja po bolnišnicah, sirotišnicah, naših zavetišč ... kdo bi mislil na vse te? Koliko stvari smo naredili, koliko knjig sem napisal, koliko denarja sem zbral, koliko dežel sem obiskal ... O, koliko stvari smo nekoč naredili mi ... v tej deželi. Tako govorijo ljudje, ki živijo v deželi nostalgije.

Kako je z menoj? Se tudi jaz nostalgijo zatekam v preteklost, v »stare dobre čase«?

V *deželi frenetičnosti* (frenetičen v SSKJ = buren, hrupen) pa ni več razlike med dnevom in nočjo; med jutranjo zarjo in večernim zahodom, med nedeljo in ponedeljkom, petek in svetek ... vedno enako. V deželi frenetičnosti ni več bratov in sester, pač pa le sodelavci in osebje. Ni časa, ki bi ga izgubljali s tem, da bi hodili naokrog in nič koristnega počeli. Pomembno je biti konkreten, učinkovit. V deželi frenetičnosti domuje naglica, ker nas je danes precej manj, dela pa je ostalo enako, če ga ni še več in je še bolj zapleteno, podvojeno, potrojeno. Zato v deželi frenetičnosti ne gre izgubljati časa na sestankih (na njih sicer moramo biti, a s pametnimi telefoni pod mizo); permanentna formacija, če že je, je marsikomu odveč. Čaka nas namreč toliko dela: spremljati moram svoje mlade, urediti svoje stvari ... tako mi narekuje naglica v deželi frenetičnosti. V deželi frenetičnosti imajo funkcije prednost pred osebami. Pomembna je predvsem učinkovitost, šele

potem morda pridejo na vrsto odnosi, bratstvo ... Človeka se presoja po tem, kar zmore storiti, kje je koristen. In kje je na lestvici naših vrednot poklicanost posameznika na pot nenehnega spreobračanja ... povejmo naravnost: svetosti? V deželi frenetičnosti je pomembnejša učinkovitost kot pa svetost!

Kako je z menoj? Sem tudi jaz soustvarjalec dežele frenetičnosti?

K čemu smo poklicani?

Jezus Kristus, Sin živega Boga, je prišel med nas, da bi osvobodil nostalgijo njenih melanholij in da bi osvobodil frenetičnost njenega nemira. Jezus je prišel in ostaja z nami, da bi nas spodbujal in tolažil vse, ki še pričakujemo odrešenje. Jezusov prihod v deželi nostalgije in deželi frenetičnosti dramatično upanje. In to zdravilo upanja, ki ozdravlja nostalgijo in frenetičnost, se imenuje – veste, kako se imenuje? – Bogu posvečeno življenje.

Upanje je poklicalo moške in žene iz vseh dežel, da bi med vsemi narodi ohranjali živo zdravilo proti nostalgiji in frenetičnosti ... Moške in žene, ki so pričevalci zaupanja vrednega upanja, ki nam ga ponujajo Božje obljube. Posvečeno življenje mora prebivati v **deželi nostalgije**, ne da bi se pustila okužiti njenim boleznimi. Kajti Bogu posvečeni ne živijo s pogledom usmerjenim v preteklost (ali pač!); ne dovolijo, da bi jih prevzel ponos ali pa obžalovanje (Bog si ga vedi, če je res tako?). Bogu posvečeni živijo v upanju; oznanjajo, da je Božje kraljestvo blizu, pravzaprav že med nami. Posvečeni hrepenijo po večnem življenju in s tem upanjem okužijo prebivalce dežele nostalgije. Bogu posvečeni molijo in prepevajo; posvečeni molijo in ljubijo; posvečeni molijo in polni blaženega upanja pričakujejo prihod našega Odrešenika Jezusa Kristusa. Živijo v upanju in od Upanja. To je zdravilo za nostalgijo: upanje, ki je zgrajeno na Božjih obljubah.

Posvečeno življenje mora prebivati v **deželi frenetičnosti**, ne da bi se pustilo okužiti njenim manijam. Bogu posvečeni živimo potopljeni v sedanost; živimo razpoložljivi za služenje. V tej sedanosti – druge nimamo – živimo življenje, ki je lahko polno stiska ali pa veselja in oznanjamo upanje ter posledično sejemo mir ... Bogu posvečeni se v sleherni stvari angažiramo, a hkrati vemo, da odrešenje ne prihaja od števila naših dejavnosti, pač pa iz resničnosti našega občestva z Gospodom. Posvečeni cenimo sedanost, v kateri lahko včasih naredimo veliko, drugič pa ne moremo ničesar več narediti. In prav v to sedanost vstopa Bog s svojo obljubo večnega in srečnega življenja. Živimo v upanju in od upanja. To je torej tisto, kar lahko premaga našo frenetičnost.

Bogu posvečeni prihajamo od daleč in nas zato zanima preteklost, vendar je ne objokujemo, smo pa zanjo hvaležni. Posvečeni ljubimo sedanost in nas zanima to, kar moremo in moramo storiti danes – z vso zavzetostjo in gorečnostjo – a se v tem ne izgubimo. Posvečeni se zanimamo za prihodnost a se ne slepimo; pogled rajši povzdiguje proti nebu: verujemo, upamo! Prósimo, da bi v temo posvetila luč našega Gospoda, da bi prišlo njegovo kraljestvo in da bi se popotovanje

vseh dopolnilo v nebesih. Takó in táko posvečeno življenje prihaja na pomoč nostalgiji in prihaja na pomoč frenetičnosti. Takó in táko posvečeno življenje je dragocen zaklad za Cerkev, ker sestre in bratje oznanjajo, da je Božje kraljestvo blizu – med nami. Živimo v pričakovanju izpolnitve Njegovih obljub.¹

In kako bomo to zmogli?

Kako, po kakšni poti doseči ta ideal, izpolniti to sveto poslanstvo?

[V nadaljevanju navajam misli iz pridige br. Raniera Cantalamessa papežu Frančišku in rimski kuriji, 22. 3. 2019.]²

Sv. Avguštin je svoj čas izrekel poziv, ki po mnogih stoletjih ohranja nedotaknjeno svojo pomembnost: »In teipsum redi. In interiore homine habitat veritas« – »Ponovno stopi vase. V notranjem človeku prebiva resnica«.

Če hočemo otipljivo podobo, simbol, ki nam bo pomagal udejanjiti ta obrat navznoter, ga najdemo v evangelijskem dogodku o Zaheju. Zahej je človek, ki hoče spoznati Jezusa in da bi to dosegel, zapusti svojo hišo, se poda med množico, spleza na drevo ... Išče ga zunaj. Ko pa gre Jezus mimo in ga opazi, mu reče: »Zahej, hitro splezaj dol, danes moram namreč ostati v tvoji hiši« (Lk 19,5). Jezus Zaheja ponovno privede v njegovo hišo in tam, na skrivnem, brez prič, se zgodi čudež: on zares spozna, kdo je Jezus in najde odrešenje.

Mi smo pogosto podobni Zaheju. Iščemo Jezusa, a ga iščemo zunaj, po cestah, med množico. Jezus sam pa nas vabi, da ponovno stopimo v svojo hišo, v svoje srce, kjer se želi srečati z nami.

Na cerkvenem področju se je z drugim vatikanskim koncilom uveljavila ideja »Cerkve za svet«; ta je dosegla, da je starodavni ideal *beg od sveta* včasih nadomestil ideal *bega naproti svetu*. Opuščanje notranjosti in usmerjenost navzven je eden od najbolj nevarnih vidikov pojava sekularizma.

Zakaj je tako nujno ponovno spregovoriti o notranjosti in znova odkriti veselje do nje? Živimo v družbi, ki je vsa usmerjena navzven. Tudi na duhovnem področju se dogaja to, kar opazujemo na materialnem področju. Človek pošilja svoje sonde vse do obrobja sončnega sistema, fotografira to, kar je videti na oddaljenih planetih; ne meni pa se za to, kar brbota le nekaj tisoč metrov pod zemeljsko skorjo in zato ne zmore napovedati potresov in izbruhov vulkanov. Hipoma zvemo to, kar se dogaja na drugem koncu sveta, ne menimo pa se za to, ker brbota v globinah našega srca. Živimo kakor v centrifugi, ki se vrti s silno hitrostjo.

Imel sem priložnost, da sem enkrat samkrat vstopil v diskoteko. To mi je zadostovalo, da sem si ustvaril idejo, kaj tam kraljuje: orgija hrupa, oglušujoč ropot, ki je kakor droga. Med mladimi so ob

¹ Prim. <https://www.youtube.com/watch?v=VP2eXo4Rp8A>

² Prim. <http://www.cantalamessa.org/?p=3693>

izhodu diskoteke naredili anketo; vprašali so jih: »Zakaj se zbirate na tem kraju?« Nekateri so odgovorili: »Da ne bi razmišljali!«. Zlahka si človek predstavlja, kakšnim manipulacijam so izpostavljeni mladi, ki so se odpovedali razmišljanju.

Potrebno se je upreti temu izpraznjenju. In dejansko so mladi, ki se odzivajo na ta napad in namesto, da bi bežali, iščejo kraje in čase molka in kontemplacije, da bi občasno našli v sebi Boga. Veliko jih je, čeprav o njih nihče ne govori. Nekateri so ustanovili hiše molitve in nenehnega evharističnega češčenja; preko spleta ponujajo možnost številnim, da se jim pridružijo.³

Notranjost je pot k verodostojnemu življenju. Danes se veliko govori o verodostojnosti; postala je merilo uspelega življenja.

Pa niso le mladi, ki jih je potegnil s seboj val zunanosti. Tudi tisti so med njimi, ki so v Cerkvi zelo zavzeti in dejavni. Tudi redovniki in redovnice smo med njimi! Razpršenost je ime bolezni za smrt, ki nas vse zalezuje. Človek postane kakor narobe obrnjena obleka, z dušo izpostavljeno na vse strani neba. V nagovoru predstojnikom nekega kontemplativnega reda je sv. Pavel VI. dejal: »Danes smo se znašli v svetu, ki se zdi, da se spopada z neko vročico, ki je preniknila celo v svetišča in v samoto. Hrup in ropot sta vdrla skorajda v vse stvari. Ljudje se ne utegnejo več zbrati. Kot žrtve tisočerihi stvari, ki jih begajo, običajno zapravljajo svojo energijo za sledenje različnim oblikam moderne kulture. Časopisi, revije, knjige vdirajo v intimnost naših domov in naših src. Danes je težje kot nekoč najti priložnost za tisto zbranost, v kateri se lahko duša popolnoma ukvarja z Bogom.«

Sv. Terezija Ávilaska je napisala delo z naslovom Notranji grad, ki je gotovo eno najzrelejših sadov krščanskega nauka o notranjosti. Vendar žal obstaja tudi t.i. »zunanji grad« in danes ugotavljamo, da smo lahko zaprti tudi v ta zunanji grad. Zaprti izven doma, nesposobni, da bi ponovno vstopili vanj. Ujetniki zunanosti!

Skušajmo pogledati, kaj konkretno storiti, da bi ponovno našli in ohranjali navado vračanja v notranjost. Mojzes je bil izjemno aktiven človek. Vendar beremo, da si je dal narediti prenosni šotor in na vsaki etapi izhoda je postavljaj šotor zunaj tabora; redno je zahajal vanj na posvet z Gospodom. Tam je Gospod govoril z Mojzesom »iz obličja v obličje, kakor govori človek s svojim prijateljem« (2 Mz 33,11).

Tega seveda ni mogoče vedno narediti. Ni se mogoče vedno umakniti v kapelo ali na samotni kraj, da bi ponovno vstopili v stik z Bogom. Sv. Frančišek Asiški je svetoval neko drugo, lažje dosegljivo rešitev. Ko je pošiljal svoje brate po cestah sveta, je rekel: Nimamo vedno na razpolago samotišča

³ Malta – Millennium Chapel (<https://www.youtube.com/watch?v=ePwRzC9rBqE>), Irdning – kapucinski samostan, kjer so 10-dnevne duhovne vaje v tišini (<https://www.kapuziner.at/stille-tage/exerzitien/>) - ljudje čakajo na vrsto tudi leto ali več (op. prev.).

na krajih, kamor gremo in kadar bi hoteli kakor samotarji stopiti v to samotišče. »Brat telo je naše samotišče in duša je samotar, ki prebiva v njej in moli k Bogu ter meditira.«

Za sklep prisluhujemo znanim besedam sv. Anzelma iz Aoste, ki jih je namenil bralcu na začetku svojega Proslogiona: »Nepomembni človek, pusti za hip svoje običajne skrbi. Za trenutek pojdi vase, zapusti trušč svojih zmedenih misli in nemirnih hlepenj, ki te stiskajo. Za hip se odpočij v Bogu, samo za trenutek počij v njem. Stopi v globino svoje duše. Odstrani vse razen Boga in tistega, kar bi ti moglo pomagati, da ga srečaš. Zapri vrata svojega bivališča in ga išči v molku. Z vso močjo reci Bogu, reci Gospodu: 'Iščem tvoj obraz. Tvoj obraz iščem, Gospod'.«

+ + +

Kako konkretno vstopati v svojo notranje svetišče?

Sonja Topler (s pomočjo elementov dvanajstega srečanja DMŽ) konkretno in osebno spregovori o poglobljanju osebnega molitvenega življenja. Spomni na možnost DMŽ za njihovo krajevno bratstvo, redovno skupnost in jih prosi, da bi v okolju, kje živijo in delujejo, odpirali voditeljem vrata, da bi DMŽ lahko dosegle čim več ljudi.

+ + +

Morda za sklep

Misijonarka, ki je dolga leta delovala v eni od afriških držav, je zapisala tele besede: »Poklicani smo, da odgovorimo na temeljno potrebo ljudi, na globoko potrebo po Bogu, na žejo po Absolutnem, da jim pokažemo pot k Bogu, da jih učimo moliti. Poglejte, zakaj na tem področju muslimani toliko ljudi spreobračajo v svojo vero: takoj jih na zelo preprost način naučijo častiti Boga.«⁴

Nenavadno, če ne celo nevljudno vprašanje Materi Tereziji: »Mati, imete že 70 let. Trdo ste delali. Kaj se je s tem v svetu spremenilo? Nič. Nihče nič ne opazi. Mati Terezija, odpočijte si, saj tako in tako nima smisla.« Obraz Matere Terezije je ostal miren. Odgovorila mu je: »Jaz si nisem nikoli umišljala, da bi spremenila svet. Svet bo spremenil Jezus. In spremenil ga bo; ob primernem času ga bo zagotovo spremenil. Jaz skušam biti le kapljica čiste vode v kateri bo odseval dobrotljiv obraz Boga. Storite to tudi vi. Tako bova dva. Ste poročen? To storita skupaj z vašo ženo. Tako bomo že trije. Imate otroke? – Imam tri. – Učite to tudi svoje otroke in že nas bo šest. Množimo kapljice čiste vode.« To moramo delati tudi mi.

+ + +

ŠE nekaj novičk iz sveta Frančiškovih bratov

⁴ Iz pridige br. *Raniera Cantalamessa* papežu Frančišku in rimski kuriji, 5. 4. 2019, <http://www.cantalamessa.org/?p=3709>.

V preteklih 6 letih sem kot generalni vikar reda manjših bratov kapucinov med drugim izkusil tudi lepo, spoštljivo in konstruktivno bratsko sodelovanje med brati frančiškani, minoriti, kapucini in regularnim tretjim redom.

Generalni ministri se redno srečujejo trikrat letno, v preteklem šestletju pa se je na njihovo željo začelo tudi redno srečevanje in sodelovanje med generalnimi vikarji omenjenih redov.

»Camminare insieme« – Hoditi skupaj:

Zgodovinske obletnice pomenljivih dogodkov za nas Frančiškove brate in sestre so bile za Frančiškove brate v Assisiju in njegovi okolici priložnost, da hodijo skupaj.

Pripravili in izvedli so 4-letno skupno pot, ki se je razvijala po naslednjih etapah:

- **2015** – leto priprave (osveževanje in prečiščevanja zgodovinskega spomina na razvoj treh vej Frančiškovega prvega reda manjših bratov).
- **2016** – leto sprave ob 800. letnici porcijunkulskega odpustka, ki je milostno sovpadalo z jubilejnim letom usmiljenja, ki ga je razglasil papež Frančišek.
- **2017** – leto slavljenja skupnega kapitlja ob 500 letnici papeške bule *Ite vos*. Avdiencia pri papežu Frančišku.
- **2018** – leto iskanja tesnejšega sodelovanja med Frančiškovimi brati na pastoralnem in drugih področjih.
Ob sklepu »Capitolo generalissimo« navržem predlog, da bi Frančiškovi bratje in sestre nekje v okolici Assisija vsaj v poletnem času ponudili mladim romarjem mednarodno izkušnjo Frančiškovega bratstva;
p. Janez Šamperl je pripravil predlog za njihov generalni kapitelj (2020), da bi ta projekt zaživel pri Rivotortu.

Nekateri konkretni sadovi:

- Na željo krajevnega škofa v Rietiju nastane frančiškovsko bratstvo, katerega člani so bratje vseh treh vej prvega reda.
- V Rimu intenzivno poteka proces združevanja frančiškovskih akademskih ustanov v eno samo skupno univerzo.
- Prav tako v Rimu, se od leta 2015 okrog 29. novembra (dan potrditve Vodila) srečajo bratje vseh treh vej Frančiškovega prvega reda in Frančiškovega regularnega tretjega reda.
- Že omenjen poskus, da bi zaživel mednarodno frančiškovsko bratstvo, kraj srečevanja mladih romarjev z vsega sveta v okolici Assisija.
K temu nas spodbuja tudi nedavno podpisana in objavljena papeževa apostolska posinodalna spodbuda o mladih *Christus vivit – Kristus živi*.

Nekateri se sprašujejo:

ali to vodi v združitev vseh treh vej Frančiškovega prvega reda?

O tej opciji se ne razmišlja,

pač pa je v ospredju želja in hotenje po čim tesnejšem sodelovanju med nami:

bodisi na generalni ravni, kakor tudi na območnih, narodnih, krajevnih ravneh.

Kolikor poznam razmere, lahko s hvaležnostjo rečem,

da smo v Sloveniji na tem področju že kar nekaj časa na dobri poti. Tudi danes ...

Ljubljana, 6. 4. 2019

br. Štefan Kožuh, OFMCap